

Forfatter: Brorson, Hans Adolph

Titel: Udrag fra Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956

Citation: Brorson, Hans Adolph: "Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956", i Brorson, Hans Adolph: *Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956*, 1951-56, s. 494. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-brorson03grval-shoot-idm140139954342656/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Svane-Sang ; Lissabon ; Mindre digte ; Prosaskrifter ; Tillæg : Paul Diderichsen: Filologisk redegørelse. Arthur Arnholtz: Brorsons vers- og sangkunst. - 1956

De to store rokokko-digtere, Holberg og Brorson, har et negativt og et positivt træk fælles. I den ikke-kunstneriske meddelelse er deres sprog tidsbundet, lidt gammeldags besværligt. I den kunstneriske ytring derimod ejer de begge den mageløse umiddelbarhed. Holbergs repliker og Brorsons vers kan blive så levende tale, at man endnu i dag fornemmer en stemme. Hør — ikke læs, men hør — Jesu repliker, mens han trøster den forsagte sjæl (333; Sv. 50):

Sjælen: »Akl hvad er dog tiden lang.«
Jesus: »Er der noget langt i tiden?«
Sjælen: »Synden klemmer mangen gang.«
Jesus: »Dog betall for kænge siden.«
Sjælen: »Ej! det er vist og klart.«
Jesus: »Men du glemmer det så snart.«

Det er denne enhed, på en gang afveksling og sammenhæng i sprogmelodien, der kendetegner lyrik, som er lykkedes. Brorson nåede ud af barokens kraftsprog — uden at blive tynd eller tør i mælet som Sperontes eller selv Stub, uden at blive konventionel som klubbidgerne eller ty til nye »anstrengelser« som odetiden. Hans tone blev som det, han følte — »Den sagte bevægelses lifflige vind.«

4.

Melodiproblemerne hos vore store salmedigtere har visse fælles og visse afvigende træk, der kan forklares ud fra forholdet: *kirkesalme* kontra *åndelig vise* ned gennem tiderne. Til deres kirkesalmer benytter både Kingo, Brorson, Ingemann og Grundtvig væsentlig den på deres tid traditionelle melodiskat med reformationens koral som grundstok. I deres åndelige viser føler de sig friere både i h. t. udtrykkets subjektivitet og melodivalget. Til »Sjungekorene« tager Kingo delvis barokens verdslige melodier til forlæg, mens Ingemann og Grundtvig enten bruger folkeviser, yngre og ældre, eller digter så frit, at der må nykompositioner til. De åndelige viser får da højst forskelligt præg: de verdslige melodier kan, navnlig på det ældste trin, have et så overpersonligt præg, at de glider ind mellem kirkesalmerne (således Kingotonerne: Rind nu op i Jesu navn, Nu rinder solen op, Vågn op og slå på dine strenge, o. fl.); de kan også skabe